

SKOLEBESTYRELSEN FOR FUNDER OG KRAGELUND SKOLER AFGIVER HERMED SIT HØRINGSSVAR TIL SKOLESTRUKTURFORSLAGET "SKOLESTRATEGI 2021"

Indledningsvis vil vi gerne påpege, at skolebestyrelsen for Funder og Kragelund Skoler i flere år har set frem til et politisk initiativ, der ændrede daglig skoledrift i Silkeborg Kommune fra at handle om overlevelse, til at handle om at gennemføre de vedtagne visionære og kvalitative mål for vores børns læring – fordi vi har midlerne til at nå målene.

Vi havde imidlertid gerne set, at vi havde fået arbejdsro til at implementere skolereformen, før vi skulle bruge ressourcer på et nyt strukturudspil; havde udspillet gjort op med sparepolitikken, så vil vi indrømme, at det havde været underordnet, hvornår udspillet var kommet – men det er efter vores vurdering desværre ikke tilfældet. I stedet har vi allerede nu brugt mange ressourcer på et forslag, som vi ikke mener, kommer til at gavne vores børn, vores ansatte og vores økonomi, i det omfang vi gerne havde set. Der er endvidere en lang række punkter i forslaget, som efterlader ubesvarede spørgsmål, og ligeså mangler der argumentation for, at nærværende forslag er den rigtige løsning nu såvel som på den lange bane.

- ./.
- Vi vil anbefale, at der forud for kommunalbestyrelsens endelige behandling af forslaget, afklares en række forhold; til inspiration for denne proces har vi, oplistet en række spørgsmål og opmærksomhedspunkter. Punkterne er oplistet i Bilag 1.

Vi mener, at forslaget "Skolestrategi 2021" skal forkastes i den nuværende form, og at det er absolut nødvendigt at omtænke den fremlagte løsningsmodel.

Vi vil også meddele, at de forældrevalgte på Funder og Kragelund Skoler er medunderskrivere af det fælles høringsvar fra Netværket af forældrevalgte skolebestyrelsesmedlemmer i Silkeborg Kommune.

Samarbejdet mellem Funder og Kragelund Skoler

Vi vil gerne gøre opmærksom på nogle forhold omkring samarbejdet mellem Funder og Kragelund Skoler; et samarbejde som flere har henvist til i høringsperioden.

På Funder og Kragelund Skoler har vi de sidste 5 år haft fælles skolebestyrelse, ledelsesteam og et tættere pædagogisk samarbejde. Det har ledelses- og undervisningsmæssigt givet en række fordele, herunder hævet kvaliteten på disse områder.

Det er vores vurdering, at et fællesskab kan blive for stort. Den sparring vi har set i de dannede undervisningsteams på tværs af de to skoler, vil ikke kunne skabes på samme måde, hvis fællesskabet havde bestået af eksempelvis 4 skoler.

I forhold til økonomien, er vi er nød til at understrege, at vores fællesskab på ingen måde har givet den økonomiske fordel, som vi havde håbet på. Og dette på trods af, at vi i stort omfang har gjort brug af mulighederne for aldersintegreret undervisning, parallellæsning, samlæsning og fælles fagdage, når det har været muligt og givet god mening.

Den manglende transport mellem skolerne *i skoletiden*, har ofte umuliggjort yderligere samlæsning på tværs af skolerne.

Yderligere frigørelse af midler vil, udover den nødvendige transportforbindelse, forudsætte, at vi flytter børn mellem de to skoler, og det har vi endnu ikke turde idet vi frygtede, at forældrene så ville vælge en anden skole.

Vi vil derfor gerne understrege, at "skolefællesskaber" ikke er en trylleformular der kan frigøre en masse skjulte ressourcer. Et skolefællesskab giver nemlig ikke **i sig selv** nogen væsentlig økonomisk fordel. I forslaget er der da heller ikke nævnt noget om, at der kan spares midler på anden vis end ved at nedlægge klasser og dermed spare nogle lærere.

I det følgende redegør vi for de væsentligste af vores umiddelbare bekymringer i relation til det fremlagte forslag, samt ser forslaget ud fra de erfaringer vi har gjort os de sidste 5 år.

Beslutningsgrundlaget

I Funder og Kragelund skolebestyrelse er vi enige i den bredt rejste kritik af, at beslutningsgrundlaget er for spinkelt og indeholder flere problemstillinger, der slet ikke er blevet belyst; særligt mangler der beregninger af de reelle økonomiske konsekvenser for hvert af de foreslåede skolefællesskaber.

Vi havde håbet, at vi – i samarbejde med Skægkærskolen - kunne udarbejde en case "Skolefællesskabet Funder-Kragelund-Skægkær anno 2021" i løbet af høringsperioden, og har i den forbindelse forsøgt at få svar på en række konkrete spørgsmål fra såvel Skoleafdelingen som Børne- og Ungeudvalget. Vores spørgsmål er imidlertid forblevet ubesvarede, og da der endvidere i løbet af høringsperioden er skabt yderligere usikkerhed om, hvorledes forslaget skal opfattes samt hvorledes det tænkes udmøntet i praksis (der henvises her til blandt andet skolechefens udtalelser til Midtjyllands Avis den 20. oktober) har vi med stor ærgrelse og skuffelse valgt at skrinlægge dette arbejde.

Økonomi

Vi anerkender, at der er store økonomiske udfordringer på skoleområdet i Silkeborg Kommune, men vi anerkende ikke præmissen om, at disse udfordringer alene skal søges løst ved yderligere effektiviseringer og besparelser.

Der er over de sidste 5 år sparet omkring 175 mill. på skoleområdet, og vi er allerede stillet i udsigt, at den årlige besparelse på 1 % af budgettet fastholdes i de kommende år. Endelig er der kommende besparelser som følge af, at omstillingspuljen fra staten forsvinder, og så kan vi med nervøsitet se frem til yderligere et nyt sparekatalog på 150 mill. i kommunen – vil det mon også berøre skoleområdet?

Vi mener, det er på tide, at Silkeborg Kommune prioriterer folkeskolen - og når vi ser på, hvad der i øvrigt anvendes midler til i kommunen - så mener vi også, at en prioritering er mulig indenfor kommunens økonomiske rammer!

Der er efter vores mening flere problemer omkring økonomien i forslaget.

Jfr. forslagets beregninger kan kommunen spare 40-41 millioner årligt ved, at der dannes større klasser. Det skal opnås ved at slå klasser sammen og dermed etablere "robuste klasser" med et elevtal på mellem 23 - 25 elever.

Sammenlægning af klasser, på tværs af undervisningssteder, forudsætter imidlertid permanent flytning af et betydeligt antal elever - fra deres nuværende lokale skole til et andet undervisningssted i det nye skoledistrikt. Samlæsning, fælles fagdage, fælles projektuger osv. på tværs af undervisningsstederne kan slet ikke frigøre så store beløb – og når transportudgiften indregnes, så er spørgsmålet om sådanne tiltag overhovedet vil være en besparelse!

Der kan ligeledes sås tvivl om, hvorvidt større såkaldte robuste klasser vil "tabe nogle elever", der så koster andre steder i det kommunale system.

Hvis regneeksemplerne over hvor mange klasser der kan nedlægges, ikke kan udmøntes i praksis – fordi det ikke vil være praktisk muligt, at flytte så mange børn rundt mellem forskellige undervisningssteder - i den udstrækning det vil være nødvendigt for at få besparelsen – så skal man gøre op med sig selv, om man alligevel vil danne skolefællesskaber – og hvorfor.

Der er qua udtalelser fra såvel skolechef som formanden for Børne- og Ungeudvalget endvidere skabt tvivl om i hvilket omfang skolerne overhovedet må/kan flytte elever for at skabe større klasser. Dermed er der også skabt tvivl om, hvorvidt forslaget overhovedet vil kunne give de besparelser/frigøre de midler der er angivet i de beregninger, der er lagt frem som en del af forslaget.

I det foreslåede skolefællesskab Funder-Kragelund-Skægkær forudser vi endvidere, at forældre vil flytte deres børn til andre skoler, der enten ligger tættere på hjemmet, eller hvor børnene kan blive i hele deres skoletid fra 0.-9. Sådanne fraflytninger vil selvsagt forringe økonomien i det nye skolefællesskab.

Endvidere har man ikke i beslutningsgrundlaget fremlagt nogen beregninger af de merudgifter, som forslaget implicit pålægger vores skoler. Vi har nedenfor valgt at opliste nogle af disse udgifter:

- Yderligere transport af elever mellem hjem og undervisningssted
- Transport af elever mellem skolens undervisningssteder i løbet af skoledagen, i forbindelse med fagdage, samlæsning m.v.
- Udgift til transport og medgået arbejdstid for medarbejdere
- Medgået arbejdstid til etablering og vedligeholdelse af "forpligtende faglige fællesskaber"
- Medgået arbejdstid til etablering og vedligeholdelse af ledelsesteam
- Økonomien bag forslaget om "mere ledelseskraft"
- Udgift til etablering af faglokaler når overbygningen samles på et undervisningssted
- Udgift til ombygning af lokaler til "varierede og fleksible læringsmiljøer"
- Udgift til udvidelse af SFO og klublokaler hvis indskolingen og mellemtrinet samles på færre matrikler
- Afsættelse af yderligere lærerressourcer til yderligere holddeling, understøttende undervisning af klasser

Hvert af ovenstående udgiftsområder bør belyses, så der kan dannes et reelt billede af, om der samlet set vil kunne opnås besparelser ved forslaget.

Skoledistrikt og skolefællesskab

Vi har meget svært ved at se, hvorledes en sammenlægning af Funder, Kragelund og Skægkær skoler vil give et fornuftigt skolefællesskab. Fastholdes det, at der skal dannes skolefællesskaber, så mener vi ikke, at dette skolefællesskab/skoledistrikt er den rigtige løsning.

Der er ingen naturlige relationer mellem de tre skoler, og alene henset til geografien kan det undre, hvorfor disse 3 skoler er foreslået slået sammen. Geografisk er der flere andre skoler, der ligger tættere på, og som det – alene af den grund - ville være mere naturligt at danne skole med / dele skoledistrikt med.

Der er en række forhold der direkte taler imod dannelse af dette skoledistrikt:

1. Der er forholdsvis langt mellem de 3 skoler (undervisningssteder), mellem 7-9 km.
2. Der er ingen cykelstier mellem undervisningsstederne. Da ansvaret for sikring af sikre skoleveje påhviler kommunen vil det medføre store anlægsudgifter; der henvises til Justitsministeriets cirkulæreskrivelse nr. 11213 af 13. april 1978.
3. Der er kun få busforbindelser mellem Kragelund og Funder, og ingen busser til/fra Skægkær. I Funder og Kragelund fællesskabet har vi flere års erfaring med, at busforbindelser/transport mellem skoler, ikke er noget der prioriteres politisk og/eller økonomisk, og det er en meget stor hindring for at få et godt fællesskab til at fungere!
4. Skolefællesskabet vil ikke blive "økonomisk robust":
 - a. Et af principperne i forslaget er, at et skolefællesskab bør være så stort, at der minimum er 4 klasser/spor per årgang samt, at hver klasse helst ikke skal have et elevtal på mindre end 24 elever (for at være en økonomisk robust klasse). Dette forudsætter at et skolefællesskab har mindst 960 elever (bemærk, at man i forslagets beregninger regner med op til 28 elever i hver klasse).
 - b. Det forslåede skolefællesskab Funder-Kragelund-Skægkær vil imidlertid - jfr. elevtalsprognoserne – kun have 865 elever i år 2021-2022, og dermed vil der mangle 95 elever før der kan dannes 4 klasser pr. årgang, med 24 elever i hver klasse.
 - c. Jfr. ovenfor vil der på nogle årgange kun være 3 klasser/spor; jfr. prognoserne er det i overbygningen der vil mangle 1 spor – nogle år vil det gøre sig gældende på alle årgangene.

Faktisk vil det først være muligt at få skolefællesskabets *gennemsnitlige* klassekvotient op på over 24 i år 2025-2026, hvor elevtallet igen begynder at stige jfr. prognoserne.

For Funder og Kragelund Skoler ville det have været mere naturligt at skulle indgå i et skolefællesskab med Vestre Skole eller Hvinningdal Skole; det bemærkes dog, at vi **ikke** har beregnet konsekvenser at sådanne fællesskaber.

Undervisningssteder og klassedannelse

Fere af forslagens forudsætninger vil medføre, at en betydelig andel af vores elever- i det foreslåede fællesskab - vil skulle skifte deres nuværende skole ud med et andet "undervisningssted":

1. Klassesammenlægninger på tværs af undervisningsstederne skal give robuste klasser på min. 24 elever; dette vil betyde at elever skal flytte undervisningssted permanent.
2. I år 2018-2019 skal være etableret fælles overbygning/udskoling med minimum 3 spor; hvis vi samtidig skal frigive midler betyder det hos os, at alle skolens (9-11) udskolingsklasser skal flyttes til ét og samme undervisningssted.
3. Der vil kun være plads til hele udskolingen på enten Skæggær eller Funder, og dette kun hvis der samtidigt flyttes andre klasser den anden vej. Da indskolingsklasser jfr. forslaget *ikke* må flyttes før år 2019-2020, vil det være klasser på mellemtrinnet der skal flyttes den anden vej.
4. For at opnå den fulde beregnede besparelse, vil det endvidere være nødvendigt også at slå indskolingsklasserne sammen når dette tillades i år 2019-2020 – og konsekvensen vil følgelig være yderligere flytning af elever.

Vi forudser endvidere følgende u hensigtsmæssigheder:

- Risiko for at skulle skifte undervisningssted flere gange i løbet af 0-9. klasse
- Søkende kan blive delt på helt op til 3 forskellige undervisningssteder
- Mange elever vil få betydeligt længere vej til skole
- Mange elever vil bruge meget tid på transport, både i og udenfor skoletid

Dette forstærker vores udsagn om, at det foreslåede skolefællesskab mellem Skæggær Skole og Funder-Kragelund skoler er u hensigtsmæssigt.

Endvidere forstærkes vores bekymring for, at forældre vælger andre skoler nærmere hjemmet, eller skoler der kan tilbyde at børnene undervises på samme matrikel i hele deres skoletid fra 0. til 9. klasse.

Der vil ikke længere være krav om en høring, hvis et undervisningssted lukkes, men det er uafklaret i hvilket omfang skolen selv kan træffe denne beslutning, eller eksempelvis beslutte, at et undervisningssted ikke længere skal anvendes hver dag, men kun én gang ugentligt eller sjældnere.

Trivsel og læring

Vi mener ikke, at forslaget vil gavne trivslen eller læringsmiljøet henset til den omfattende flytning af elever, som vi har skitseret ovenfor - og med den afstand vi vil få mellem undervisningsstederne.

Vi har blandt andet følgende bekymringer:

Børnenes trivsel:

- Skolereformen har allerede gjort et indhug i børnenes fritid, og længere transporttid vil mindske denne yderligere.
- Hvis ikke børnene kan/skal gå i SFO/klub det samme sted som de modtager undervisning, så skal de forholde sig til to børnegrupper og to voksengrupper.
- "Indskolingsmodellen" vurderes ikke at kunne opretholdes. Kontinuiteten i børnenes hverdag vil dermed blive vanskelig at opretholde, og samlet set vil det forringe trykningen og de sociale relationer.
- Såvel de yngste børn, som de sårbare og sensitive børn, har behov for nærhed, mindre og overskuelige rammer, ro, struktur og forudsigelighed – dette bliver der mindre af.
- Flere elever per lærer vil betyde mindre tid til hver elev og gøre det endnu vanskeligere for de sårbare børn.

Familiens trivsel:

- Familiernes generelle trivsel påvirkes negativt som følge af ovennævnte faktorer.
- At hente børn på flere undervisningssteder forlænger den tid der bruges på transport, og nedsætter dermed den samlede families tid sammen.

Medarbejdernes arbejdsmiljø:

- Medarbejdernes trivsel, og engagement i skolen, vil kunne lide skade på grund af skiftende arbejdssteder.
På Funder og Kragelund Skoler har vi i øjeblikket en lærer, der underviser på begge skoler og det giver udfordringer i forhold til tilstedeværelse på to matrikler og mødeaktivitet med to personalegruppen. Det skaber endvidere rodløshed i forhold til hvor man "hører til".
- Flere elever per lærer vil betyde mindre tid til hver elev.
- Vi forventer – grundet ovenstående - at det vil blive vanskeligere at fastholde og tiltrække de dygtigste lærere og pædagoger; begge dele er afgørende for skolernes kvalitet.

Lokalsamfundet:

- Beslutninger om lokale forhold centraliseres. Rammerne for samspillet med forældre og lokalområde, skal fremover varetages af skolelederen, som ikke vil kunne have sin daglige gang på de lokale undervisningssteder.

Forældreindflydelse og engagement

Forslaget indebærer, at de nuværende 26 skolebestyrelser nedlægges til fordel for 9, hvilket vil reducere forældrenes indflydelse markant.

Allerede inden forslaget er endeligt behandlet i byrådet synes det som om forældreindflydelsen er blevet reduceret. I skolebestyrelserne har vi ikke på noget tidspunkt været inddraget i en dialog om, hvorvidt vi anser det for formålstjenstligt, at alle ledere omplaceres til andre skolefællesskaber. Og det har heller ikke været muligt, at få nogen oplysninger omkring processen for så vidt angår selve omplaceringen/ansættelsen af de foreslåede ledelsesteam - hverken i relation til om/hvorledes skolebestyrelserne inddrages/høres, og ej heller i relation til hvorledes en tidsplan frem til effektivering den 1. august 2016 vil se ud.

Med baggrund i vores erfaringer med fælles skolebestyrelse, for "bare" 2 skoler, ser vi endvidere nogle udfordringer i, at en skolebestyrelse skal agere på vegne af flere skoler/undervisningssteder.

- Fokusområdet bliver så bredt at det bliver vanskeligt også at inddrage det nære og det lokale – at finde de lokale løsninger for de lokale børn:
- Skolebestyrelsesarbejdet vil i højere grad handle om skolepolitik i bredere forstand. Det vil i endnu højere omfang omhandle krav og forventninger fra/til såvel kommunalt som nationalt niveau
- Drøftelse af emner af lokal relevans vil opleves som mindre relevante for den del af skolebestyrelsesmedlemmer, der ikke har tilknytning til det område der er til debat – og det vil måske dermed blive sværere at rekruttere bestyrelsesmedlemmer blandt forældrene
- Sammenhæng mellem undervisningssted og det omgivende lokalsamfund får vanskeligere vilkår, når der ikke længere er én dedikeret skolebestyrelse til at varetage kontakten og til at tage lokale initiativer

Vi er også bekymrede for, at forældreengagementet vil svækkes når forældre skal forholde sig til mere end ét undervisningssted, og når der bliver større fysisk afstand til undervisningssted(erne) og dermed også til ledelse og lærere.

Anbefalinger

Vi vil anbefale byrådet følgende:

1. Vær sikrer på, at forslagens fordele overskygger ulemperne – analyser og beregn alle konsekvenser forud for en beslutning (se blandt andet bilag 1)
2. Overvej hvor mange af fordelene der kan gennemføres i frivillige fællesskaber, herunder særligt de positive elementer:
 - Et øget samarbejde mellem flere skoler omkring udskolingen.
 - Øget sparring blandt skoleledere, mellemledere, lærere og pædagoger
 - Højere grad af fælles anvendelse, på tværs af skoler, af særlige kompetencer/ressourcepersoner

3. Hvis der skal dannes skolefællesskaber, så overvej
 - hvordan der dannes ligeværdige fællesskaber, så alle børn får en kvalitativ uddannelse uanset hvor i kommunen de er bosat
 - etablering af "Skoleråd" på hvert undervisningssted
4. Decentraliser i højere grad beslutningskompetencen til skolerne; overvej mindre grad af central styring – herunder også i relation til hvorledes indfasning af en ny struktur skal foregå.
5. Undersøg om der kan frigøres såvel midler som ressourcepersoner ved at foretage afbureaukratisering – på alle niveauer
6. Tilføj flere midler til skoleområdet – invester i uddannelse

En ny indgangsvinkel

Vi ser frem til at deltage i kommende drøftelser om alternative forslag, hvor der tages udgangspunkt i, at vores børn er noget vi investerer i - både for deres og vores skyld!

På skolebestyrelsens vegne

Anna Grethe Aggerholm
Formand

BILAG 1

Vi vil anbefale, at der forud for kommunalbestyrelsens endelige behandling af forslaget afklares en række forhold. Til inspiration er nedenfor en del af de spørgsmål, som vi, blandt andre, har stillet os selv i denne høringsproces:

1. Hvilke muligheder (såvel som begrænsninger) har skolen i relation til beslutning om:
 - Indskrivning i SFO/klub der ligger på det undervisningssted der er tættest på hjemmet, eller i SFO/klub der ligger samme sted som undervisningsstedet
 - indskrivning af elever på andre undervisningssteder end det lokale / det undervisningssted der ligger tættest på elevens hjem
 - midlertidig og/eller permanent flytning af enkeltelever fra et undervisningssted til et andet
 - midlertidig og/eller permanent flytning af hele klasser og evt. hele årgange fra et undervisningssted til et andet, herunder decideret sammenlægning af klasser på tværs af undervisningssteder
 - midlertidig og/eller permanent samling af alle skolefællesskabets indskolingsklasser (0. – 3. klasse) på ét undervisningssted, og tilsvarende for mellemtrin og udskoling
2. Og hvilke kompetencer og rammer gives i øvrigt skoleledelsen og skolebestyrelserne, når en ny styrelsesvedtægt for skolerne skal vedtages?
3. Hvor er de økonomiske beregninger der kan påvise om forslaget samlet set medfører en økonomisk gevinst?
4. Hvilken fremtidig tildelingsmodel kan sikre rimelige ressourcer til en høj og ensartet kvalitet af folkeskolen uafhængigt af hvilken skole man tilhører?
5. Giver de forslåede skoledistrikter "god mening"?; er de økonomisk robuste, hvad er de naturlige relationer mellem skolerne, afstande mellem undervisningsstederne, by-land m.v.?
6. Hvem bærer ansvaret for, at der er de fornødne transportmidler til den daglige transport frem og tilbage mellem skolernes undervisningssteder?
7. Kan Silkeborg tiltrække nye børnefamilier? – er kommunens skolestruktur attraktiv?
8. Kan de lokale islæt bibeholdes?
9. Medfører forslaget centralisering og ensretning?
10. Er der en øget risiko for, at børnefamilier i skoledistriktet i stedet vælger privatskole eller folkeskole i andet distrikt eller nabokommune?
11. Vil der stadig være reelt frit skolevalg?
12. Hvem refererer medarbejdere til hvis de arbejder på flere undervisningssteder?
13. Hvordan påvirker strategien arbejdsmiljøet nu og i fremtiden?
14. Kan vi fastholde og tiltrække de dygtigste medarbejdere i den nye struktur?
15. Gavner strategien kvaliteten i undervisningen?
16. Hvor mange elever pr. lærer synes vi er ok, når vi taler om samlæsning og holddeling?
17. Hvor lang kan en skoledag blive incl. transport?
18. Tror vi det bliver lettere end i dag, at få de nødvendige busforbindelser mellem undervisningsstederne?
19. Er det ok hvis børnene ofte skal køres rundt i skoletiden?
20. Er det ok at man går i skole med nogle børn og i SFO med nogle andre?
21. Kan indskolingsmodellen hvor pædagoger og lærere udgør et klasseteam fortsætte?
22. Hvilke konsekvenser har det hvis søskende går på forskellige skoler?
23. Hvilke konsekvenser har det at lærerne underviser på flere undervisningssteder?
24. Store eller små klasser – er der dokumentation der påviser om det ene er bedre end det andet? Og er det måske forskelligt alt efter elevernes alder?
25. Sårbare børn – har strategien nogen betydning for sårbare børn?
26. Inklusion - har strategien nogen betydning for inklusionsbørn?
27. Hvordan påvirkes overgange fra børnehave til skole og fra skole til ungdomsuddannelse?
28. Er der forskel i konsekvenser (fordele/ulemp) alt efter elevens alder?
29. Kan prisen for effektivisering og besparelse være for høj?
30. Kan et undervisningssted lukkes af skoleledelsen, af forvaltningschefen, af BUU eller byrådet?
31. Sker der ændringer i hvem der har vedligeholdelsespligten / bærer udgiften for undervisningsstederne?

32. Kan forslaget få konsekvenser for børnenes fritid / deltagelse i det lokale foreningsliv?
33. Mister forældrene indflydelse?
34. Får skolebestyrelserne indflydelse på ansættelse af de nye ledelsesteam?
35. Forældreengagement (anden skole end den lokale + evt. børn på flere skoler) kan det bevares?
36. Kan – og skal – det lokale fokus bevares i en skolebestyrelse for et stort skolefællesskab?